

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 530/2023-8

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Marcel Mašan, s. r. o., Mnoheľova 10, Poprad, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2Obdo/68/2022 z 28. marca 2023, rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 5Cob/55/2021-279 z 10. marca 2022 a rozsudku Okresného súdu Poprad č. k. 18Cb/72/2019-245 z 19. augusta 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 4. júla 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 2Obdo/68/2022 z 28. marca 2023, rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) č. k. 5Cob/55/2021-279 z 10. marca 2022 a rozsudku Okresného súdu Poprad (ďalej len „okresný súd“) č. k. 18Cb/72/2019-245 z 19. augusta 2021. Sťažovateľ navrhuje napadnuté rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie. Zároveň ústavnému súdu navrhol zaviazať najvyšší súd na úhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a k nej pripojených príloh vyplýva, že medzi žalobcom [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalobca“), a sťažovateľom ako žalovaným bola 26. novembra 2012 uzatvorená mandátna zmluva. Žalobca uplatnený nárok odôvodňoval tým, že ukončením uvedenej mandátnej zmluvy mu vznikol voči sťažovateľovi dlh z titulu nevyplatených odvodov tržby. Následne 5. decembra 2016 bola medzi sporovými stranami uzavretá dohoda o uznaní záväzku vzniknutého na základe mandátnej zmluvy, ktorý mal byť

uhradený do 31. mája 2017. Žalobcovi bol zo strany sťažovateľa zaslaný jednostranný zápočet spoločnosti [REDAKOVANÉ], z 11. januára 2018 (sťažovateľ bol konateľom tejto spoločnosti, v ktorej priestoroch svoju podnikateľskú činnosť žalobca ako držiteľ licencie na prevádzkovanie IVT vykonával, pozn.), pričom pohľadávka voči žalobcovi mala vzniknúť ako kompenzácia za časť mzdy zamestnancov uvedenej spoločnosti, ktorá im bola vyplatená za zabezpečenie stáleho dozoru v herni. Túto pohľadávku sťažovateľ získal na základe zmluvy o postúpení pohľadávky z 10. januára 2018 uzavretej so spoločnosťou [REDAKOVANÉ], ako postupcom. Žalobca uvedenú pohľadávku nepovažoval za opodstatnenú, neuznal ju a jednostranný zápočet vrátil späť sťažovateľovi.

3. Okresný súd rozsudkom č. k. 18Cb/72/2019 z 19. augusta 2021 rozhodol, že k zániku záväzku žalobcu započítaním nedošlo, a preto prvým výrokom uložil sťažovateľovi povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 13 160,85 eur s príslušenstvom do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Druhým výrokom tohto rozsudku žalobu v prevyšujúcej časti zamietol a výrokom tretím priznal žalobcovi voči sťažovateľovi náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

4. Na základe odvolania žalovaného krajský súd rozsudkom č. k. 5Cob/55/2021-279 z 10. marca 2022 potvrdil prvým výrokom rozsudok okresného súdu v napadnutej časti prvého a druhého výroku. Druhým výrokom svojho rozsudku krajský súd zároveň priznal žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému v rozsahu 100 %.

5. Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie, ktorého prípustnosť odvodil od § 420 písm. f), ako aj § 431 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Napadnutým uznesením č. k. 2Obdo/68/2022 z 28. marca 2023 najvyšší súd rozhodol tak, že dovolanie sťažovateľa odmietol a žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania nepriznal. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu bolo doručené do elektronickej schránky právneho zástupcu sťažovateľa 4. mája 2023.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Proti napadnutým rozhodnutiam podal sťažovateľ túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje:

a) Záver najvyššieho súdu, podľa ktorého položená otázka nebola relevantná pre rozhodnutie tohto sporu, nie je správny. Práve otázka, či žalobca mal povinnosť zamestnávať stály dozor v herni v súlade s v danom čase platným zákonom č. 171/2005 Z. z. o hazardných hrách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 171/2005 Z. z.“), podľa sťažovateľa priamo súvisí s existenciou pohľadávky, ktorá na neho bola postúpená a ktorú si v konaní skrze kompenzačnú námietku uplatnil proti nároku žalobcu. Svoju argumentáciu podporil tvrdením, že predmet uzavretej mandátnej zmluvy medzi žalobcom a spoločnosťou [REDAKOVANÉ], zodpovedá činnosti vykonávania stáleho dozoru podľa spomínaného zákona, a keďže uvedená zmluva neobsahuje ustanovenia o odmene za túto činnosť, mal byť na určenie tejto odmeny aplikovaný Obchodný zákonník.

b) Skutočnosť, že mu v rámci činnosti podľa mandátnej zmluvy vznikla pohľadávka spočívajúca v uhradení časti miezd zamestnancov, ktorí vykonávali stály dozor v herni žalobcu ako držiteľa licencie, t. j. plnili povinnosť vyplývajúcu žalobcovi zo zákona, je v tejto veci podľa neho nesporná.

c) Najvyšší súd riadnym spôsobom neodôvodnil, prečo otázka špecifikovaná v jeho dovolaní nemá priamy vplyv na meritum veci. Vyriešenie tejto otázky má priamy vplyv na otázku existencie vzájomnej pohľadávky, a teda na relevanciu uplatneného nároku zo strany žalobcu.

d) Súdny zúčastnené na rozhodovaní v tejto veci presunuli dôkazné bremeno žalobcu na sťažovateľa v súvislosti s jeho tvrdením, že spomínanú zákonnú povinnosť žalobcu plnil v jeho herni sťažovateľ.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie označených práv sťažovateľa napadnutými rozhodnutiami, v ktorých vo veci konajúce súdy nesprávne uzavreli existenciu pohľadávky sťažovateľa, čo sa týka jej dôvodu i výšky, t. j. spôsobilosť pohľadávky sťažovateľa k jej jednostrannému započítaniu naproti nároku uplatnenému žalobcom. Podľa sťažovateľa žalobca v preskúvanom konaní neunesol dôkazné bremeno, čo sa týka preukázania skutočnosti zabezpečenia zákonnej povinnosti výkonu stáleho dozoru v herni, ktorú pre neho podľa sťažovateľa vykonávala iná spoločnosť, ktorá svoju pohľadávku postúpila sťažovateľovi.

8. Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97). Z tohto vyplýva, že právne východiská, na základe ktorých ústavný súd preskúmava, či došlo k ich porušeniu, sú vo vzťahu k obom označeným právam v zásade identické (IV. ÚS 147/08).

9. Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 299/04, II. ÚS 78/05) do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy. Z toho vyplýva, že k reálnemu poskytnutiu súdnej ochrany dôjde len vtedy, ak sa na zistený stav veci použije ústavne konformným spôsobom interpretovaná platná a účinná právna norma (m. m. IV. ÚS 77/02).

III.1. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu:

10. Ústavný súd sa oboznámil s obsahom uznesenia najvyššieho súdu, ktorým rozhodol o sťažovateľom podanom dovolaní, ktorého prípustnosť bola odôvodnená § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. b) CSP so špecifikovaním otázky, kto bol povinný zamestnávať zamestnancov na výkon stáleho dozoru v herni, v akom rozsahu a v akom rozsahu týmto zamestnancom patrila mzda, či môže výkon uvedenej činnosti byť zabezpečený spoločnosťou odlišnou od držiteľa licencie a či následne tejto spoločnosti vznikne nárok na refundáciu časti mzdy za vykonané práce pre iný subjekt.

11. Z obsahu napadnutého uznesenia je zrejmé, že najvyšší súd pri jeho odôvodnení vo vzťahu k argumentácii sťažovateľa poukázal aj na podstatné časti odôvodnenia rozsudkov okresného i krajského súdu, ktoré tvoria spolu s jeho rozhodnutím jeden celok.

a) K hlavnej námietke sťažovateľa týkajúcej sa nevysporiadania sa s kompenzačnou námietkou najvyšší súd poukázal na odôvodnenie rozsudku okresného súdu, v ktorom tento súd uviedol, že v konaní nebolo preukázané, žeby medzi žalobcom a [REDAKOVANÉ], existovala zmluva, ktorej predmetom by bolo refundácia mzdy a odvodov zamestnancov, ktorých zamestnávala táto spoločnosť. Rovnako nedošlo k preukázaniu existencie žiadnej vzájomnej pohľadávky rovnakého druhu.

b) Okresný súd na druhej strane považoval za preukázané, že sťažovateľ pohľadávku žalobcu uznal v dohode o uznaní záväzku. Jednostranný zápočet za obdobie 1. apríla 2015 do 31. apríla 2016 bol sťažovateľom zaslaný žalobcovi až v roku 2018, t. j. až v období, keď si už žalobca svoj nárok uplatnil. Sťažovateľ teda od 15. mája 2016 (ukončenie mandátnej zmluvy) vedel o svojom záväzku a čiastočne na základe neho plnil. Na základe uvedeného okresný súd dospel k záveru o nepreukázaní argumentácie predloženej sťažovateľom v predmetnom konaní. Vzhľadom na uvedené okresný súd uzavrel, že žalobcovi vznikol nárok na úhradu istiny spolu s úrokmi z omeškania a k zániku tohto záväzku zápočtami nedošlo.

c) Najvyšší súd následne poukázal aj na závery odvolacieho súdu v bode 19 a 20 rozsudku krajského súdu, v ktorých tento súd konštatoval, že na právny vzťah medzi stranami sporu nemožno aplikovať zákon č. 171/2005 Z. z. (resp. jeho ustanovenia o povinnosti mať vo svojej herni stály dozor vykonávaný trvale prítomnou fyzickou osobou na základe pracovného pomeru medzi touto osobou a prevádzkovateľom hazardnej hry), ale ide o vzťah, ktorý je potrebné podriaďiť pod Obchodný zákonník, ktorý aj bol okresným súdom aplikovaný. Krajský súd ďalej poukázal na skutočnosť, že listinnými dôkazmi bolo preukázané, že žalobca zamestnával rovnakých zamestnancov ako sťažovateľ v spoločnosti [REDAKOVANÉ], ako aj akým spôsobom a prostredníctvom ktorých fyzických osôb zabezpečoval stály dozor v herni. Odvolací súd teda uzavrel, že nárok žalobcu existoval, bol splatný a nesporný. Sťažovateľ existenciu a výšku pohľadávky, ktorú žiadal použiť na započítanie, nepreukázal, a preto okresný súd v predmetnej veci rozhodol správne, priznając žalobcovi ním uplatnený nárok.

d) K námietke sťažovateľa týkajúcej sa nepresvedčivosti odôvodnenia rozsudku krajského súdu najvyšší súd uviedol, že povinnosťou súdov je odpovedať na právne relevantné argumenty a súdy zúčastnené na rozhodovaní v tejto veci dostatočne zrejmým spôsobom objasnili tak svoje skutkové závery s poukazom na vykonané dokazovanie, ako aj právne závery, ku ktorým napokon dospeli.

e) Na základe uvedeného najvyšší súd konštatoval, že z odôvodnenia súdov nižšej inštancie sú dostatočne zrejmé aj dôvody záveru o tom, prečo neuznali pohľadávku uplatnenú žalovaným na započítanie k pohľadávke žalobcu ako dôvodnú.

f) Vo vzťahu k druhému sťažovateľom uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP najvyšší súd uviedol, že predložená právna otázka týkajúca sa v podstate výkladu § 35 ods. 6 zákona č. 171/2005 Z. z. účinného do 31. decembra 2006 (neskôr § 35 ods. 8 uvedeného zákona v znení účinnom od 1. januára 2007) sa javí skôr ako otázka skutková, a nie právna a nejde o kľúčovú otázku rozhodujúcu pre posúdenie predmetnej veci. Najvyšší súd následne uviedol,

že predmetom sporu v tejto veci nebolo zodpovedanie otázky, či si žalobca plnil/neplnil svoju povinnosť vyplývajúcu zo zákona č. 171/2005 Z. z. spočívajúcu v zabezpečení stáleho dozoru v herni. Podstatným pre rozhodnutie v tejto veci bolo preukázanie dôvodnosti a opodstatnenosti nároku žalobcu, ale aj kompenzačnej námietky sťažovateľa ako žalovaného. V danom prípade však sťažovateľ v súvislosti so započítaním jemu postúpenej pohľadávky od spoločnosti [REDAKOVANÉ], voči pohľadávke žalobcu neunesol dôkazné bremeno o jej dôvodnosti, čo malo za následok neúspech v spore. Vzhľadom na uvedené najvyšší súd uzavrel, že dovolanie sťažovateľa teda nie je prípustné ani podľa § 421 písm. b) CSP.

12. Ústavný súd sa so závermi najvyššieho súdu uvedenými v napadnutom uznesení stotožňuje. Pokiaľ ide o argumentáciu sťažovateľa, ústavný súd predovšetkým uvádza, že civilné sporové konanie je ovládané prejednacou zásadou, v súlade s ktorou je úspech procesnej strany definovaný jej povinnosťou tvrdenia a na ňou nadväzujúcou dôkaznou povinnosťou a im zodpovedajúcim korelátom v podobe bremena tvrdenia a dôkazného bremena. Z prejednacej zásady potom následne vyplýva základné procesné pravidlo, podľa ktorého každá strana je povinná dokazovať skutočnosti zodpovedajúce znakom právnej normy, ktorá je pre ňu priaznivá a ktorej sa domáha.

13. Z pohľadu posúdenia, či spôsob rozloženia dôkazného bremena v konaní pred všeobecnými súdmi neprekročil ústavné mantinely, pre posúdenie dôvodnosti žalobcom uplatneného nároku boli podstatné iné listinné dôkazy predložené v spore (mandátna zmluva i dohoda o uznaní záväzku). Sťažovateľ predložil tvrdenie o vzájomnej pohľadávke, ktorej existencia predpokladá preukázanie zmluvného vzťahu, na základe ktorého malo byť uvedené plnenie poskytnuté, resp. uvedená činnosť realizovaná. Žalobca preukazoval existenciu uplatneného nároku (dôvod jeho vzniku, ako aj jeho výšku), preukázanie plnenia zákonnej povinnosti vyplývajúcej z § 35 zákona č. 171/2005 Z. z. teda nebolo súčasťou minimálneho skutkového štandardu rozhodujúceho pre posúdenie dôvodnosti ním uplatneného práva. V predmetnom konaní však žalobca tvrdenie o vzájomnej pohľadávke sťažovateľa poprel. V rámci svojej obrany žalobca proti uplatnenej vzájomnej pohľadávke predložil listinné dôkazy preukazujúce, že činnosti, ktoré mali byť v prospech neho vykonané sťažovateľom, resp. spoločnosťou [REDAKOVANÉ], ktoré mali preukazovať opodstatnenosť vzájomnej pohľadávky sťažovateľa, zabezpečoval žalobca prostredníctvom fyzických osôb, s ktorými mal uzatvorené zmluvné vzťahy. Obranou žalobcu teda došlo v spojení s ďalšími okolnosťami preukázanými v konaní [pozri bod 11 písm. a) a c) tohto uznesenia] k spochybneniu tvrdenia o existencii uplatneného vzájomného záväzku sťažovateľa. Dôkazné bremeno týkajúce sa preukázania vzniku vzájomnej pohľadávky a splnenie predpokladov jej započítania, ktoré by mohlo spôsobiť dodatočný zánik práva uplatneného žalobcom, bolo teda na sťažovateľovi, ktorý ho však v konaní neunesol.

14. Ústavný súd v tejto súvislosti považuje za potrebné opakovane poukázať na okolnosť, že každá strana nesie dôkazné bremeno týkajúce sa tých skutkových predpokladov, ktoré sú pre ňu priaznivé z pohľadu právnej normy, ktorej účinkov sa v sporovom súdnom konaní domáha. Z uvedeného potom možno urobiť záver, podľa ktorého strana, ktorá sa domáha určitých právnych následkov, ponesie aj nepriaznivé dôsledky stavu non liquet (neobjasneného určitého skutkového stavu, resp. určitej relevantnej skutočnosti), teda procesných následkov toho, ako keby bolo zistené, že k naplneniu skutkových predpokladov hypotézy právnej normy, ktorej účinkov sa domáhala, nedošlo (I. ÚS 24/2019).

15. Rovnako záver najvyššieho súdu o sťažovateľom položenaj dovolacej otázke, ktorá má skôr charakter skutkový než právny a nepredstavovala otázku podstatnú pre rozhodnutie merita veci, nemožno považovať za neodôvodnený či svojvoľný, keďže v predmetnej veci nebolo preukázané, žeby sťažovateľ realizoval vo vzájomnom vzťahu so žalobcom plnenia, za ktoré nedostal svoju odmenu.

16. Na základe uvedeného je podľa ústavného súdu zjavné, že uzneseniu najvyššieho súdu nemožno vyčítať žiadnu svojvoľnosť či nedostatočnosť. Podľa ústavného súdu najvyšší súd poskytol sťažovateľovi dostatočnú odpoveď na ním predložené námietky. Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že argumentácia najvyššieho súdu v napadnutom uznesení zodpovedá zneniu ustanovení Obchodného zákonníka upravujúcich záväzkové vzťahy a jeho závery nemožno považovať za arbitrárne či svojvoľné, a tak z ústavného hľadiska za neospravedliteľné a neudržateľné, ktoré by mali za následok porušenie uvedených práv sťažovateľa.

17. Vzhľadom na uvedené ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v rámci predbežného prerokovania odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ako zjavne neopodstatnenú.

III.2. K namietanému porušeniu označených práv rozsudkom krajského súdu:

18. Argumentácia sťažovateľa sa vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu zameriava na jeho ústavnú neudržateľnosť pre nedostatočnosť dôvodov. Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľ predmetné námietky subsumovateľné pod vadu zmätočnosti spočívajúcu v porušení práva na spravodlivý proces vzniesol aj v dovolaní smerujúcom proti napadnutému rozsudku krajského súdu, ktorého prípustnosť vyvodzoval z § 420 písm. f) a § 421 CSP.

19. Keďže v rámci uplatnenej dovolacej právomoci sa najvyšší súd so sťažovateľom vznesenými dovolaciami námietkami vecne zaoberal a rozhodol o nich, uvedené vylučuje právomoc ústavného súdu sa meritórne relevantnou časťou ústavnej sťažnosti, ktorá smeruje proti napadnutému rozsudku krajského súdu, zaoberať (obdobne IV. ÚS 468/2018, IV. ÚS 503/2021).

20. Vzhľadom na už uvádzané skutočnosti ústavný súd ústavnú sťažnosť smerujúcu proti napadnutému rozsudku krajského súdu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

III.3. K namietanému porušeniu označených práv rozsudkom okresného súdu:

21. V prípadoch, ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže (mohol) domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto ústavnú sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07, I. ÚS 1/2017).

22. Vzhľadom na skutočnosť, že napadnutý rozsudok okresného súdu bol v zmysle príslušných zákonných ustanovení preskúmaný v rámci odvolacieho konania pred krajským súdom, uplatňujúc princíp subsidiarity, ktorý vyplýva z čl. 127 ods. 1 ústavy, ústavný súd konštatuje absenciu svojej právomoci napadnutý rozsudok okresného súdu preskúmať.

23. Vzhľadom na už uvádzané skutočnosti ústavný súd v tejto časti ústavnú sťažnosť smerujúcu proti napadnutému rozsudku okresného súdu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie a rozhodnutie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 31. októbra 2023

Robert Šorl
predseda senátu